

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/48/2014
Identifikačné číslo spisu:	5014200153
Dátum vydania rozhodnutia:	10.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5014200153.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: NOVÝ MARTIN, a.s., IČO 43 769 381, so sídlom Astrová 2/A, 821 01 Bratislava, právne zastúpený: JUDr. Veronika Kubriková, advokátka so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, proti žalovanému: Mesto Martin, so sídlom Nám. S. H. Vajanského 1, 036 01 Martin, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SÚ-25204/2013-Kn zo dňa 13. novembra 2013, o návrhu na doručenie napadnutého rozhodnutia podľa § 250b

ods. 2 O.s.p. a o odvolaní žalobcu voči uzneseniu Krajského súdu v Žiline
č.k. 21S/23/2014-82 zo dňa 26. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 21S/23/2014-82 zo dňa 26. marca 2014 z r u š u j e a v e c v r a c i a krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým uznesením Krajský súd v Žiline s poukazom na ustanovenia § 247 ods. 1 a 2 O.s.p., § 250b ods. 2 O.s.p., § 250d ods. 3 O.s.p., ďalej s poukazom na ustanovenia § 118 a § 140 Stavebného zákona ako aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 351/2010 zo dňa 05.10.2011 rozhodol, že konanie zastavuje a žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že v preskúmvanej veci žalobcom napadnuté rozhodnutie č. SÚ-25204/2013-Kn zo dňa 13.11.2013, ktorým Mesto Martin ako prvostupňový správny orgán rozhodol o umiestnení stavby „Tri rodinné domy, Bagarova ul., Martin“, sa žalobcovi nedoručovalo. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.12.2013. Krajský súd v Žiline poukázal na to, že v danom prípade bola žaloba podaná vo vzťahu k prvostupňovému správne rozhodnutiu, čo v zásade nie je možné. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 351/2010 zo dňa 05.10.2011, ktorým ústavný súd rozhodol, že ak administratívne rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť inak ako v dôsledku použitia riadnych opravných prostriedkov,

správny súd musí konanie zastaviť. Ak žalobcovia v konaní pred správnym orgánom nevyužili riadne opravné prostriedky podľa § 53 Správneho poriadku alebo obnovy konania podľa § 62 ods. 1 písm. c/ Správneho poriadku, krajský súd bol povinný konanie pred ním zastaviť podľa ustanovenia § 250d ods. 3 O.s.p.. Ďalej uviedol, že ustanovenie § 250b ods. 2 O.s.p. pripúšťa len taký výklad, že žalobu môže podať proti správnomu rozhodnutiu len ten, kto tvrdí, že mu rozhodnutie nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať, ale len za podmienky, ak tomuto účastníkovi nebolo doručené rozhodnutie orgánu druhého stupňa. Použitie ustanovenia § 250b ods. 2 O.s.p. odstraňuje prekážku, ktorá by inak bránila prejednaniu žaloby. Doručením druhostupňového rozhodnutia, hoci aj na základe uznesenia súdu, môže súd následne v konaní o žalobe pokračovať podľa príslušných ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. Z toho vyplýva logický záver, že ustanovenie § 250b ods. 2 O.s.p. nemožno aplikovať v prípadoch, keď žalobcovi nebolo doručené rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a keď nebolo žiadnym iným účastníkom podané odvolanie, a teda žalobou napadnuté rozhodnutie sa nestalo konečným. V danom prípade má opomenutý účastník využiť iné právne prostriedky na ochranu svojich práv a to, či už postup podľa ustanovenia § 250t O.s.p. alebo podanie odvolania aj pri absencii prvostupňového rozhodnutia, či podať návrh na obnovu konania podľa § 62 ods. 1 písm. e/ Správneho poriadku, na ktorý má dotknutý účastník právny nárok. Podľa názoru krajského súdu sa žalobca nemohol účinne a úspešne domáhať doručenia prvostupňového správneho rozhodnutia a jeho následného preskúmania na základe žaloby tzv. opomenutého účastníka konania.

II.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie č.k. 21S/23/2014-82 zo dňa 26.03.2014 krajského súdu tak, že uznesenie zruší a vec mu vráti späť na ďalšie konanie. Uznesenie o zastavení konania považuje žalobca za nesprávne, vydané v rozpore so skutkovým aj právnym stavom veci a na základe neúplného zisteného skutkového stavu veci podľa § 205 ods. 2 písm. a/, c/, d/ a f/ O.s.p.. Zároveň mu súd odňal možnosť ako žalobcovi konať pred súdom nevykonaním navrhovaných dôkazov.

Žalobca sa o vedení konania a územnom rozhodnutí dozvedel až po jeho vydaní a vyznačení právoplatnosti. V priebehu konania sa žalobca nemohol domáhať doručenia rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, nakoľko nevedel o predmetnom správnom konaní. Ak by sa žalobca domáhal postavenia účastníka konania, žalovaný by sa musel týmto zaoberať a o postavení účastníka rozhodnúť a rozhodnutie žalobcovi doručiť. Žalovaný ako správny orgán žalobcu teda ako účastníka konania opomenul.

Súdom zistený skutkový stav nemá oporu vo vykonaných dôkazoch, nakoľko navrhovaný dôkaz žalobcu o vyžiadaní územného rozhodnutia vrátane spisového materiálu sa nevykonalo. Ďalej uviedol, že inštitút opomenutého účastníka poskytuje ochranu tomu, s kým správny orgán nekoná. Nesprávnym úradným postupom žalovaný zapríčinil, že žalobca nemal možnosť zúčastniť sa na konaní a uplatniť svoje zákonom stanovené práva a právom chránené záujmy. Žalovaný v rozpore so správnym poriadkom a stavebným zákonom odňal žalobcovi právo na oznámenie o začatí konania, na oboznámenie sa s navrhovanou stavbou, byť predvolaný na ústne prejednanie a miestne zisťovanie a uplatniť námietky a pripomienky navrhovanej stavbe na ochranu svojich práv, vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a spôsobu ich zistenia, podávať návrhy na doplnenie, na doručenie rozhodnutia a uplatniť opravné prostriedky. Výklad konajúceho súdu, ktorý zastavil konanie s poukazom na § 247 ods. 2 O.s.p. pre neuplatnenie riadnych opravných prostriedkov, ktoré žalobca vzhľadom na nevedomosť o prebiehajúcom konaní a vydanom rozhodnutí nemohol uplatniť, považuje za ústavne a zákonne nekonformný.

V odvolaní poukázal žalobca na uznesenie Ústavného súdu sp.zn.. III. ÚS 279/2010 zo dňa 25.08.2010 a uznesenie Najvyššieho súdu sp.zn. 5Sžp/3/2012 zo dňa 29.02.2012 a uviedol, že žalobca sa ako účastník

konania nemôže domôcť svojich práv v rámci správneho konania opravnými prostriedkami, nakoľko o prebiehajúcom konaní nemal vedomosť. Ak by žalovaný na základe pokynu súdu doručil opomenutému účastníkovi konania napadnuté rozhodnutie, tento má voči nemu možnosť podať opravný prostriedok. Na základe podaného opravného prostriedku, môže prebiehať následne odvolacie konanie.

III.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaný poukázal na § 34 stavebného zákona, v ktorom je vymedzené, kto je účastníkom územného konania, pričom ide o taxatívny výpočet účastníkov konania, na základe ktorého stavebný úrad zisťuje okruh účastníkov konania. Podľa § 34 ods. 1 stavebného zákona: „Účastníkom územného konania je navrhovateľ, obec, ak nie je stavebným úradom príslušným na územné konanie a ten, komu toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu.“ Podľa § 34 ods. 2 stavebného zákona: „V územnom konaní o umiestnení stavby, o využívaní územia, o stavebnej uzávere a o ochrannom pásme sú účastníkmi konania aj právnické osoby a fyzické osoby, ktorých vlastnícke alebo iné práva k pozemkom alebo stavbám, ako aj k susedným pozemkom a stavbám vrátane bytov môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté.“ Podľa § 34 ods. 3 stavebného zákona: „Účastníkmi územného konania nie sú nájomcovia bytov a nebytových priestorov.“ Stavebný úrad Mesta Martin vo vyššie uvedenom územnom konaní č. SÚ-25204/2013-Kn nekonal so žalobcom ako s účastníkom konania a to z dôvodu, že podľa názoru stavebného úradu Mesta Martin žalobca nespĺňa uvedené podmienky na to, aby sa s ním ako s účastníkom konania v predmetnej veci konalo, t.j. žalobca je právnickou osobou, ktorej práva k susedným pozemkom a stavbe nemôžu byť rozhodnutím priamo dotknuté.

Zároveň k tvrdeniu žalobcu, ktoré uvádza v žalobe zo dňa 13.02.2014, a síce: „Žalobca je výlučným vlastníkom stavby pozemných komunikácií na susedných pozemkoch C-KN 5007, 5004/2, 5003/3, cez ktoré sa prechádza k stavbám povoleným Územným rozhodnutím.“ uvádza, že komunikácia vybudovaná na parc.č. KN-C 5003/3, 5004/2 v k.ú. Z., ktorej vlastníkom je žalobca, neslúži na prechod a prejazd k stavbám, ktoré sú predmetom napadnutého rozhodnutia, pričom uvedená skutočnosť vyplýva aj z geometrického plánu č. 57/2012, ktorého kópia je prílohou vyjadrenia.

Vo vyššie uvedenej žalobe taktiež žalobca uvádza, že „Komunikáciu na parcelách KN-C 5003/3, 5004/2, 5007 v k.ú. Z. zrealizoval v roku 2010.“ K predmetnému tvrdeniu uviedol, že v prípade komunikácie na pozemku parc.č. KN-C 5007 v k.ú. Z. išlo o vykonanie nepovolených stavebných úprav zo strany žalobcu na už existujúcej stavbe verejnej komunikácie - ul. Bagarova vo vlastníctve žalovaného. O uvedenom svedčí i výpis z listu vlastníctva č. XXXX, ktorý je prílohou tohto vyjadrenia. Vyššie uvedený protiprávny stav nebol do dnešného dňa odstránený. Na základe uvedeného máme za to, že žalobca nie je oprávnený iným osobám udeľovať súhlas na prechod a prejazd cez uvedenú verejnú komunikáciu.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalovaný navrhol odvolanie žalobcu odmietnuť a uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 26.03.2014, spis zn.: 21S/23/2014-82 potvrdiť.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. v rozsahu odvolacích dôvodov a po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o uznesenie, proti ktorému je podľa ustanovenia § 202 O.s.p. podanie odvolania prípustné, po neverejnej porade senátu jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 21S/23/2014-82 zo dňa 26.03.2014, ktorým súd zastavil konanie o žalobe žalobcu podanej podľa § 250b ods. 2 O.s.p.

V zmysle § 247 ods. 1 a 2 O.s.p. podľa ustanovení tejto druhej hlavy piatej časti sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená

rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 250b ods. 2 O.s.p., ak žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať, súd overí správnosť tohto tvrdenia a uloží správnomu orgánu doručiť tomuto účastníkovi správne rozhodnutie a podľa okolností odloží jeho vykonateľnosť. Týmto stanoviskom súdu je správny orgán viazaný. Po uskutočnenom doručení predloží správny orgán spisy súdu na rozhodnutie o žalobe. Ak sa v rámci správneho konania po vykonaní pokynu súdu na doručenie správneho rozhodnutia začne konanie o opravnom prostriedku, správny orgán o tom súd bez zbytočného odkladu upovedomí.

Rozhodnutím č. SÚ-25204/2013-Kn zo dňa 13.11.2013 prvostupňový správny orgán rozhodol o umiestnení stavby „Tri rodinné domy, Bagarova ul., Martin“. Z fotokópie doručení bolo zistené, že správny orgán napadnuté rozhodnutie prvého stupňa žalobcovi nedoručoval, nakoľko ho za účastníka konania nepovažoval. Proti tomuto rozhodnutiu nebolo podané odvolanie a dňa 16.12.2013 nadobudlo právoplatnosť.

Najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že krajský súd sa v uznesení o zastavení konania so žalobcom opísaným skutkovým stavom preukazujúcim postavenie účastníka územného konania vôbec nezaoberal.

Inštitút opomenutého účastníka poskytuje ochranu tomu, s kým správny orgán nekonal a nedoručil mu rozhodnutie tak, aby bola náprava reálne účinná.

Žalobca sa podanou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia ako aj postupu žalovaného, ktorý predchádzal vydanému napadnutému rozhodnutiu. Žalobca vzhľadom na nevedomosť o prebiehajúcom konaní a vydanom rozhodnutí sa nemohol domôcť svojich práv v rámci správneho konania uplatnením riadnych opravných prostriedkov. O prebiehajúcom konaní a vydanom rozhodnutí nemal vedomosť.

Odvolací súd poukazuje na skoršiu judikatúru najvyššieho súdu v obdobných veciach v súvislosti s aplikáciou citovaného zákonného ustanovenia § 250b ods. 2 O.s.p. (napr. sp.zn. 6Sžo/37/2008 zo dňa 26.11.2008) a uvádza, že toto ustanovenie sa primárne dotýka nie žaloby proti rozhodnutiu správneho orgánu, ale žaloby proti postupu správneho orgánu (kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať, súd overí správnosť tohto tvrdenia a uloží správnomu orgánu doručiť tomuto účastníkovi správne rozhodnutie). Pre tento druh správnej žaloby režim ustanovenia § 247 ods. 2 O.s.p. podľa názoru súdu neplatí (podobne ako napr. pri nečinnosti správneho orgánu).

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. pri rozhodnutí a postupe správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa druhej hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Ostatná veta ustanovenia § 250b ods. 2 O.s.p. výslovne reaguje na situáciu, ak opomenutý účastník podá žalobu na všeobecnom súde proti postupu (nie teda rozhodnutiu) prvostupňového správneho orgánu, ktorý mu nedoručil správne rozhodnutie. Na základe uvedeného nie je preto možné súhlasiť s krajským súdom, že žalobca nemôže dosiahnuť úspech v tomto druhu súdneho konania len preto, že predmetné administratívne konanie sa skončilo už na správnom orgáne prvého stupňa a to nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia prvostupňového orgánu.

Ďalej senát poukazuje i na rozhodovaciu prax ústavného súdu napr. vo veci sp. značka III. ÚS 279/2010, z ktorého záverov vyplýva, že „ak všeobecný súd v správnom súdnictve rozhodnutím uloží správnomu orgánu, doručiť prvostupňové správne rozhodnutie subjektu, s ktorým sa malo v správnom konaní konať ako s účastníkom, potom zo štvrtej vety § 250b ods. 2 O.s.p. jednoznačne vyplýva, že cieľom súdneho rozhodnutia je okrem iného aj zabezpečiť opomenutému účastníkovi možnosť podať

proti správne mu rozhodnutiu prvého stupňa odvolanie.“

Odvolací súd je toho názoru, že krajský súd nesprávne vec posúdil, čo viedlo k nesprávne mu záveru a zastaveniu konania.

Podľa názoru najvyššieho súdu sa žalobcovi vyššie opísaným postupom krajského súdu odňala možnosť konať pred súdom, Najvyšší súd napadnuté uznesenie krajského súdu z vyššie uvedených dôvodov podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 4 vetou druhou O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 3 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude posúdiť splnenie zákonných podmienok ustanovenia § 250b ods. 2 O.s.p. a ustáliť, či je žalobca subjektom, ktorý mal byť účastníkom predmetného správneho konania. Následne rozhodne, či návrhu na doručenie rozhodnutia vyhovie.

Podľa § 224 ods. 3 O.s.p. o náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.